

os, der ere Venner af dette Forslag, skal jeg bemærke, at det dog vel ikke kan være hans Mening, at vi, fordi en høitbegavet Mand, der staaer paa samme Side som vi, har en vis Mening, skulde frasalde vor Overbeviisning, alene af Hensyn til ham. Dertil kommer jo endnu, at den samme høitbegavede Mand, som den ærede Taler beraabte sig paa, aldrig har paastaet om sig selv, at han var useilbar, han har mangen Gang viist, at han kunde forandre sin Mening, og han har jo navnlig ogsaa gjort det i dette Punkt. Men siden den ærede Rigsdagsmand har dvælet ved Folkethingets 2den Samling, skal jeg tillade mig at minde om en anden Udtalelse, som faldt i samme Samling fra en Mand, som det ærede Medlem dog viist ogsaa har stor Agtelse for, og som maastee kan have en ikke mindre Indflydelse paa hans Dom, nemlig Biskop Menrad. Han sagde, som der staaer i Folkethingstidenden Sp. 1380: „Lad os lægge vel Mærke til, at denne Forsamling“ — det var her i Thinget, han sagde det — „i Forbindelse med de andre Grene af den lovgivende Magt har den Myndighed at ordne Kirkens Forhold, hvorved vi egentlig blive en Kirkeforsamling, hvorved vi faae en Myndighed, man kalde den episcopal, synodal, eller hvad man vil, til at ordne Kirkens Anliggender“. Her er netop Kirkens nuværende Forsatning bestemt angiven, og det er i Kraft deraf, at vi behandle og vedtage Love som disse.

Den ærede Rigsdagsmand henviste fremdeles til det, som han sagde var Anledningen til dette Forslag, nemlig Forholdet i Nyslinge; men det er jo nu saa ofte blevet oplyst, at den Tante, som ligger til Grund for dette og lignende Forslag, er langt ældre end Forholdet i Nyslinge; Sagen forholder sig netop omvendt; der har været Mænd baade i dette og i det andet Thing, som deels samtidigt med, at Loven om Sognebaandets Løsning blev givet, udtalte og deels umiddelbart derefter, f. Ex. i en af de nærmest paafølgende Rigsdagsamlinger, i Landstthinget, vistnok i 1857, stillede Forslag, som viiste, at de forudsaae, at noget Saadant som det, der nu er skeet, vilde komme; derfor sagde de: Lad os itide ordne dette Forhold, thi ellers vil det føre beklagelige Følger

med sig. Det blev ikke ordnet, og det har da og ført beklagelige Følger med sig; jeg skal ikke pege hen paa Forholdet i Nyslinge, men til det paa Bornholm, hvor i det Mindste 1,500 Menighedsmedlemmer af 30,000 ere traadte ud af Folketirken, og det maa man dog vel kalde beklageligt, naar de iøvrigt ere i fuldkommen Overensstemmelse med hele Folketirkens Tro, Lære og Gudsdyrkelse. Men, siger det ærede Medlem, Forholdet i Nyslinge bør netop advare os mod at gaae ind paa et Forslag som dette, thi der har man 2 meget begavede Mænd, og altsaa kan Trangen til dette Forslag ikke være saa stor; troer da den ærede Rigsdagsmand, at det med Hensyn til saadaane Forhold kommer an paa Begavelsen alene, og at det ikke fuldt saameget kommer an paa, at Ordets Forkyndelse er i Overensstemmelse med Menighedens Tro? Eller antager han, at der i den danske Folketirke findes en sælles bestemt Opfattelse af dens Troelære? Have vi ikke seet gjennem Marhundreder, hvorledes den danske Kirkes Troelære, uagtet den har beholdt de samme Bekjendelseskrifter, har forandret sig med Tiberne, saa at man snart har kunnet tale om en orthodox Retning som den herskende, snart om en pietistisk, snart om en rationalistisk, og deslige; spore vi ikke den Dag idag omkring i Menighederne de forskjellige Retninger, som Statskirken saaledes har opammet ved sit Dyrst, og ere ikke alle disse Opfattelser af Læren fuldt berettigede i Folketirken? Finde vi ikke mellem selve Folketirkens Lærere, enten vi see hen til dem, der sidde paa Bispestolene, eller i Universitetets Lærersale, eller i de spredte Præsteskald, hvorfomhelst, meget store Modsætninger, saa store, at man ikke kan sige, at det er ligegyldigt, hvilken Tro en Mand forkynder paa Prædikestolen, naar det blot er en begavet Mand? Nei, det kommer an paa noget ganske Andet end Begavelsen; dette er allerede anerkjendt af den lovgivende Magt for 12 til 13 Aar siden ved Loven om Sognebaandets Løsning, og dette maae vi vedblive at tage Hensyn til, naar vi ikke ville stramme Folketirken ind i et Snørlov, som tilsidst, istedetfor at holde den sammen, vil opløse den.

Det ærede Medlem eller i alt Fald de Adresser, han henviste til, advare os i mange